

BANSKÓBYSTRICKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	
Ev. č.: 16957	Príchylisty: 1111
Došlo dňa: 10. 04. 2026	Čas:
Opis č.:	Vybavuje:
Číslo doporučenej zásielky:	

112
SPEŇAZÍ NBS

Vážení pracovníci v pomáhajúcich profesiách,
vážení zástupcovia organizácií,

radi by sme sa s vami podelili o novinku z dielne 5peňazí, programu Národnej banky Slovenska zameraného na zvyšovanie finančnej gramotnosti. Našou ambíciou je prinášať finančné vzdelávanie nielen širokej verejnosti či do škôl, ale aj iným cieľovým skupinám - ľuďom so zdravotným znevýhodnením, ich blízkym a podporujúcim osobám.

V spolupráci s viacerými odborníkmi a expertami so žitou skúsenosťou sme pripravili **pomôcku „Pozor na online priateľstvo“**. Ide o materiál k prevencii pred podvodmi v **ľahko čitateľnom a zrozumiteľnom jazyku (easy-to-read)**. Na jeho tvorbe spolu s odborníkmi z NBS pracovali aj kolegovia z týchto organizácií: Krajina bez bariér, Centrum bezbariérovej komunikácie, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska a experti so žitou skúsenosťou. Budeme veľmi radi, ak ju využijete pri svojich aktivitách.

O materiáli

Materiál sme pripravili vo formáte A2, ktorý je prakticky poskladaný na rozmer A4. Má dve časti:

- **Vonkajšia strana (leták):** V zloženom stave slúži ako štvorstranový sprievodca, ktorý sa číta postupne.
- **Vnútna strana (plagát):** Po rozložení získate pracovnú plochu určenú na individuálnu prácu, napríklad s osobou so zdravotným znevýhodnením.

Cieľom materiálu je naučiť ľudí:

- rozpoznať rizikové situácie v online priestore,
- vedieť sa včas zastaviť a požiadať o pomoc,
- vedieť, ako zareagovať, ak sa už stali obeťou podvodu.

Pomôcka pracuje s jasnými pravidlami a krátkymi vetami, ako napríklad: „Neznámy človek nepýta peniaze“ alebo „Keď mám strach, vyhľadám pomoc.“

Ako s materiálom pracovať?

Ak sa pri svojej práci stretávate s ľuďmi so zdravotným znevýhodnením alebo s tými, ktorí preferujú jednoduchú komunikáciu, môžete túto pomôcku využiť pri individuálnych konzultáciách alebo v malej skupine. Nižšie ponúkame návod, ako na to. Určite však nájdete aj iné možnosti jeho využitia.

1. Práca s letákom

- Prejdite si spoločne príbeh: V časti „Čo sa môže stať“ si prečítajte modelovú situáciu o neznámom človeku, ktorý pýta peniaze. Pýtajte sa: „Poznáte to? Stalo sa vám už niečo podobné?“

- Zamerajte sa na kľúčové pravidlá: Zdôraznite zásady ako: „Ak niekto pýta peniaze, je to podvod“ alebo „Nemusím reagovať hneď.“ Cieľom nie je naučiť sa veci z textu naspamäť, ale skutočné porozumenie situácii, ktoré si overíte doplňujúcimi otázkami.
- Pracujte s emóciami: Online podvody často zneužívajú dôveru, strach či osamelosť. Skúste sa o týchto pocitoch porozprávať: „Ako by ste sa v takej chvíli cítili? Čo by ste urobili?“
- Nacvičte si reakciu: V sekcii „Ako sa nenechať podviesť“ si spoločne prejdite postup „Neposielam peniaze,“ „Poviem to niekomu,“ „Zablokujem si kontakt.“ Tieto situácie si môžete spolu aj prakticky zahrať. - Toto je kľúčová časť.

2. Práca s plagátom

Po prelistovaní letáka môžete pracovať s plagátom na vnútornej strane. Pre vytvorenie dôvery a zosobnenie témy povzbudte človeka, aby si do stredu plagátu sám vpísal svoje meno (ak je to v jeho možnostiach). Postupne sa venujte každému kvadrantu a rozprávajte sa o štyroch základných pravidlách: Dávať si pozor, Neposielat' peniaze, Nevyzradiť údaje, Poradiť sa.

Na čo si dať pozor

Ľudia so zdravotným znevýhodnením môžu byť k podvodníkom veľmi dôverčiví alebo sa môžu hanbiť priznať, že majú problém. Často majú pocit, že urobili chybu oni sami. Preto je dôležité neustále zdôrazňovať: „Nie je to vaša chyba a ani hanba. Môže sa to stať každému.“

Praktické odporúčania:

- Pracujte v malých skupinách a v pokojnej atmosfére bez časového tlaku.
- K materiálu sa vracajte opakovane, aby sa pravidlá zafixovali.
- Vašou úlohou nie je len kontrolovať vedomosti, ale najmä vytvoriť bezpečný priestor, kde sa vám človek môže so svojím problémom kedykoľvek zdôveriť.

Doplnkové informácie

Na webovej stránke www.spenazi.sk/pristupne nájdete:

- Prístupné PDF s letákom a plagátom
- Obsah plagátu formou videa v slovenskom posunkovom jazyku

Môžete si ich pozrieť a PDF aj stiahnuť alebo vytlačiť.

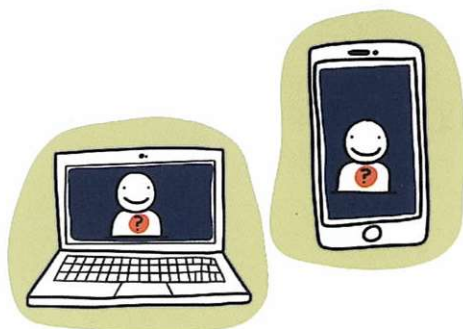
Ďakujeme za vašu dôležitú prácu a tešíme sa na našu ďalšiu spoluprácu.

S pozdravom,
tím Speňazí Národnej banky Slovenska

v spolupráci s organizáciami: Krajina bez bariér, Centrum bezbariérovej komunikácie, Rada pre poradenstvo v sociálnej práci a Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska

POZOR NA „ONLINE PRIATEĽSTVO“

ČO SA MÔŽE STAŤ?

Na sociálnej sieti vám napíše **cudzí človek**.
Vôbec ho nepoznáte.

Píše vám správy každý deň.

Je veľmi milý a hovorí,
že vás má rád.

Správa môže vyzeráť napríklad takto:

“Veľmi sa mi páčia tvoje fotky!”

Ten cudzí človek chce byť s vami.

Sľúbi vám,

že príde na návštevu.

A potom,

odrazu **od vás žiada peniaze**.

Na rôzne veci - napríklad na cestovný lístok,
lekárske vyšetrenie alebo na darček.

DÔLEŽITÉ:

Ked' cudzí človek od vás pýta peniaze
alebo kódy k účtu alebo ku karte,
je to podvod.

